

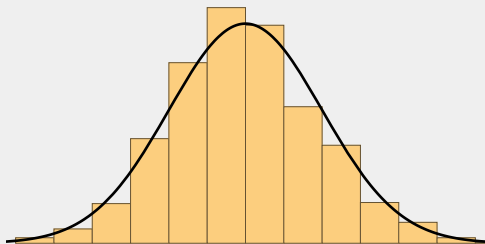
PROBABILISTYKA

WYKŁAD SZÓSTY: O ESTYMIE ESTYMATORA.

GRZEGORZ SIUDEM

WYDZIAŁ FIZYKI

WYKŁAD ZDALNY 2020

W POPRZEDNIM ODCINKU...

- testach diagnostycznych raz jeszcze.
- twierdzeniach granicznym.
- Prawach Wielkich Liczb.

MPWL – ZASTOSOWANIA

MPWL Kołmogorowa

Jeżeli $(X_n)_{n \in \mathbb{N}}$ jest ciągiem niezależnych zmiennych losowych o jednakowym rozkładzie $\mathbb{E}|X_1| < \infty$ to

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{S_n}{n} = \mathbb{E}X_1.$$

MPWL Kołmogorowa

Jeżeli $(X_n)_{n \in \mathbb{N}}$ jest ciągiem niezależnych zmiennych losowych o jednakowym rozkładzie $\mathbb{E}|X_1| < \infty$ to

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{S_n}{n} = \mathbb{E}X_1.$$

Przykład – Mathematica

- Definicja częstościowa p-stwa.

- Definicja częstościowa p-stwa.
- Wybór modelu – paradoks kawalera de Méré.

- Definicja częstościowa p-stwa.
- Wybór modelu – paradoks kawalera de Méré.
- Monte Carlo.

- Definicja częstościowa p-stwa.
- Wybór modelu – paradoks kawalera de Méré.
- Monte Carlo.
- Dystrybuanta empiryczna.

ESTYMATORY

CO TO JEST ESTYMACJA?

Definicje

Statystyką nazwiemy funkcję próby.

Estymatorem natomiast każdą statystykę, której rozkład zależy od pewnego parametru θ populacji.

CO TO JEST ESTYMACJA?

Definicje

Statystyką nazwiemy funkcję próby.

Estymatorem natomiast każdą statystykę, której rozkład zależy od pewnego parametru θ populacji.

Przykłady

- Co jest estymatorem wartości oczekiwanej?

CO TO JEST ESTYMACJA?

Definicje

Statystyką nazwiemy funkcję próby.

Estymatorem natomiast każdą statystykę, której rozkład zależy od pewnego parametru θ populacji.

Przykłady

- Co jest estymatorem wartości oczekiwanej?
- Co jest estymatorem p-stwa wypadnięcia orła?

CO TO JEST ESTYMACJA?

Definicje

Statystyką nazwiemy funkcję próby.

Estymatorem natomiast każdą statystykę, której rozkład zależy od pewnego parametru θ populacji.

Przykłady

- Co jest estymatorem wartości oczekiwanej?
- Co jest estymatorem p-stwa wypadnięcia orła?
- Momenty empiryczne

$$m_{r,n} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^r.$$

Estymator zgodny

Estymator nazwiemy **zgodnym** gdy dla każdego $\varepsilon > 0$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(\{\omega : |U_n(\omega; \theta) - \theta| > \varepsilon\}) = 0$$

Estymator zgodny

Estymator nazwiemy **zgodnym** gdy dla każdego $\varepsilon > 0$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(\{\omega : |U_n(\omega; \theta) - \theta| > \varepsilon\}) = 0$$

Estymator nieobciążony

Estymator nazwiemy **nieobciążonym** gdy dla każdego $n \in \mathbb{N}$

$$\mathbb{E}(U_n) = \theta,$$

Estymator obciążony to taki, który nie jest nieobciążony.

Estymator asymptotycznie nieobciążony

Estymator jest **asymptotycznie nieobciążony** gdy

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{E}(U_n) = \theta.$$

Estymator asymptotycznie nieobciążony

Estymator jest **asymptotycznie nieobciążony** gdy
 $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{E}(U_n) = \theta$.

Estymator efektywny

Estymatorem efektywnym parametru θ nazwiemy estymator nieobciążony o najmniejszej wariancji.

Estymator asymptotycznie nieobciążony

Estymator jest **asymptotycznie nieobciążony** gdy $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{E}(U_n) = \theta$.

Estymator efektywny

Estymatorem efektywnym parametru θ nazwiemy estymator nieobciążony o najmniejszej wariancji.

Jaki powinien być dobry estymator?

- (co najmniej asymptotycznie) nieobciążony.
- zgodny.
- efektywny.

PODSUMOWANIE

- zastosowaniach praw wielkich liczb.
- estymatorach i ich najważniejszych cechach.

PRACA DOMOWA

Zadanie 6. [10p]

Wykonaj fizyczną realizację metody Monte Carlo i przy jej pomocy oszacuj pole powierzchni własnoręcznie narysowanej krzywej zamkniętej. W raporcie należy wyczerpująco opisać procedurę pomiaru oraz podać wyniki przynajmniej 5 (najlepiej co najmniej 10) jej realizacji, dla których obliczone zostaną estmatory wartości oczekiwanej i wariancji.

W NASTĘPNYM ODCINKU...

NA NASTĘPNYM WYKŁADZIE OPOWIEM O

- Rodzajach zbieżności.
- Przestrzeniach probabilistycznej i statystycznej.
- Funkcjach zmiennych losowych.
- Metodach estymacji.